

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. spalio 1 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 – Informacijos apie maistą teikimas vartotojams – 9 straipsnio 1 dalies i punktas ir 26 straipsnio 2 dalies a punktas – Privaloma maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda – Duomenų nepateikimas, dėl kurio vartotojai galėtų būti suklaidinti – 38 straipsnio 1 dalis – Konkrečiai suderinti klausima – 39 straipsnio 2 dalis – Priimtose nacionalinės priemonės, kuriose nustatytas reikalavimas pateikti papildomus privalomus duomenis apie konkrečių maisto produktų rūšių arba kategorijų kilmės šalį ar kilmės vietą – Sąlygos – Įrodyto ryšio tarp tam tikrų maisto produktų vienos ar daugiau savybių ir jų kilmės buvimas – Sąvokos „įrodytas ryšys“ ir „savybės“ – Įrodymas, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi – Nacionalinė priemonė, pagal kurią privaloma nurodyti pieno nacionalinę, ES arba ne ES kilmę“

Byloje C-485/18

dėl *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) 2018 m. birželio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. liepos 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Grupé Lactalis

prieš

Premier ministre,

Garde des Sceaux, ministre de la Justice,

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,

Ministre de l'Économie et des Finances

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai L.S. Rossi, M. J. Malenovský (pranešėjas), F. Biltgen ir N. Wahl,

generalinis advokatas G. Hogan,

posėdžio sekretorė M. Krausenböck, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. birželio 3 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: prancūzų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Groupe Lactalis*, atstovaujamos advokatų F. Molinié ir S. Bensusan,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos A.-L. Desjonquères ir C. Mosser,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos G. Kanellopoulos, I. E. Krompa ir E. Leftheriotou,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Van Hoof ir K. Herbout-Borczak,

susipažinęs su 2020 m. liepos 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima ši

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011, p. 18, klaidų ištaisymas OL L 266, 2016, p. 7), 26, 38 ir 39 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Groupe Lactalis* (toliau – *Lactalis*) ginčą su *Premier ministre* (Ministras Pirmininkas), *Garde des Sceaux, ministre de la Justice* (teisingumo ministras), *ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation* (žemės ūkio ir maisto ministras) bei *ministre de l'Économie et des Finances* (ekonomikos ir finansų ministras) dėl 2016 m. rugpjūčio 19 d. Dekreto Nr. 2016-1137 dėl pieno ir pieno bei mėsos, kurie naudojami kaip sudedamosios dalys, kilmės nurodymo (JORF, 2016 m. rugpjūčio 21 d., tekstas Nr. 18, toliau – ginčijamas dekretas) teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1169/2011 1–4 ir 29 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
 - „(1) [SESV] 169 straipsnyje nustatyta, kad [Europos] Sąjunga padeda užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą pagal šios sutarties 114 straipsnį patvirtinamomis priemonėmis;
 - (2) laisvas saugių ir sveikų maisto produktų judėjimas yra esminis vidaus rinkos aspektas, turintis didelę reikšmę gyventojų sveikatai ir gerovei bei jų socialiniams bei ekonominiais interesams;
 - (3) siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos apsaugą ir garantuoti jų teisę gauti informaciją, turėtų būti užtikrinta, kad vartotojai būtų tinkamai informuojami apie jų vartojamus maisto produktus. Vartotojų pasirinkimui, *inter alia*, įtakos gali turėti sveikatos, ekonominiai, aplinkos, socialiniai ir etiniai aspektai;

(4) remiantis 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002, nustatančiu maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiu Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiu su maisto saugos klausimais susijusias procedūras [OL L 31, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 463], bendrasis maisto produktus reglamentuojančių teisės aktų principas – sudaryti sąlygas vartotojams rinktis turint pakankamai informacijos jų vartojamą maistą ir užkirsti kelią veiksams, kurie galėtų klaidinti vartotoją;

<...>

(29) maisto produkto kilmės šalies arba kilmės vietos nuoroda turėtų būti teikiama tuo atveju, kai nesant tokios nuorodos vartotojai galėtų būti klaidinami dėl tokio produkto tikrosios kilmės šalies ar kilmės vietos. Visais atvejais kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda turėtų būti pateikta taip, kad vartotojas nebūtų suklaidintas, ir remiantis aiškiai apibrėžtais kriterijais, užtikrinančiais vienodas sąlygas pramonei bei padedančiais vartotojams geriau suprasti su maisto produkto kilmės šalimi ar kilmės vieta susijusią informaciją. <...>“

4 Šio reglamento 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Šiuo reglamentu nustatomas aukšto lygio vartotojų apsaugos, susijusios su informacija apie maistą, užtikrinimo pagrindas, atsižvelgiant į skirtingą vartotojų suvokimą bei jų informacijos poreikį, tuo pačiu metu užtikrinant sklandų vidaus rinkos veikimą.“

5 Šio reglamento 3 straipsnio „Bendrieji tikslai“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Teikiant informaciją apie maistą siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų sveikatos ir interesų apsaugą sudarant sąlygas galutiniams vartotojams rinktis turint pakankamai informacijos ir saugiai vartoti maistą, visų pirma atsižvelgiant į sveikatos, ekonominius, aplinkos, socialinius ir etinius aspektus.

2. Informaciją apie maistą reglamentuojančiais teisės aktais siekiama laisvo teisėtai pagamintų ir parduodamų maisto produktų judėjimo Sąjungoje, atsižvelgiant tam tikrais atvejais į būtinybę apsaugoti teisėtus gamintojų interesus ir skatinti kokybiškų produktų gamybą.“

6 To paties reglamento 7 straipsnio „Sąžininga informacijos teikimo praktika“ 1 dalyje nustatyta:

„Informacija apie maistą neturi klaidinti, visų pirma:

a) dėl maisto produkto ypatybių [savybių] <...>

b) priskiriant maisto produktui poveikį arba savybių, kurių jis iš tikrųjų neturi;

c) darant užuominą apie ypatingas maisto produkto savybes, nors jos iš tikrųjų yra būdingos visiems tokiems panašiams maisto produktams <...>

<...>“

7 Reglamento Nr. 1169/2011 IV skyriuje „Privaloma informacija apie maistą“, be kita ko, yra 9 ir 26 straipsniai.

8 Šio reglamento 9 straipsnio „Privalomų duomenų sąrašas“ 1 dalyje numatyta:

„Laikantis 10–35 straipsnių ir taikant šiame skyriuje nustatytas išimtis, privaloma nurodyti šiuos duomenis:

<...>

i) kilmės šalį ar kilmės vietą 26 straipsnyje numatytais atvejais;

<...>“

9 Minėto reglamento 26 straipsnyje „Kilmės šalis ar kilmės vieta“ nustatyta:

„<.. >

2. Kilmės šalį ar kilmės vietą nurodyti privaloma:

a) jei nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto produkto kilmės šalies ar kilmės vietos, ypač tuo atveju, jeigu visa su maisto produktu pateikta informacija arba etiketė leistų daryti prielaidą, kad šio maisto produkto kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita;

b) mėsos, kurios Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodai išvardyti XI priede, atveju. <...>

<...>

5. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl privalomos toliau išvardytų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos dėl:

<...>

b) pieno;

c) pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis;

<...>

7. 5 ir 6 dalyse nurodytose ataskaitose atsižvelgiama į vartotojo poreikį būti informuotam, privalomos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos pateikimo įgyvendinamumą ir išlaidų bei naudos analizę, įskaitant teisinį poveikį vidaus rinkai ir poveikį tarptautinei prekybai.

Kartu su tomis ataskaitomis Komisija gali pateikti pasiūlymus iš dalies pakeisti atitinkamas Sąjungos nuostatas.

<...>“

10 To paties reglamento VI skyriuje „Nacionalinės priemonės“, be kita ko, yra 38 ir 39 straipsniai.

11 Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnyje „Nacionalinės priemonės“ numatyta:

„1. Šiuo reglamentu konkrečiai suderintų klausimų srityje valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jas taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Tos nacionalinės priemonės neturi sudaryti kliūčių laisvam prekių judėjimui, įskaitant kitų valstybių narių maisto produktų diskriminaciją.

2. Nedarant poveikio 39 straipsniui, valstybės narės gali patvirtinti nacionalines priemones šiuo reglamentu konkrečiai nesuderintų klausimų srityje, jeigu jomis nedraudžiamas laisvas šio reglamento reikalavimus atitinkančių prekių judėjimas, jam nesudaromos kliūtys arba jis nėra ribojamas.“

12 Šio reglamento 39 straipsnyje „Nacionalinės priemonės dėl papildomų privalomų duomenų“ nustatyta:

„1. Be 9 straipsnio 1 dalyje <...> nurodytų privalomų duomenų, valstybės narės 45 straipsnyje nustatyta tvarka gali priimti priemones, reikalaujančias nurodyti papildomus privalomus duomenis apie specifines maisto produktų rūšis ar kategorijas, pagrįsdamos šį reikalavimą bent viena iš šių priežasčių:

- a) visuomenės sveikatos apsauga;
- b) vartotojų apsauga;
- c) sukčiavimo prevencija;
- d) pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsauga, kilmės nuorodomis, registruotaisiais kilmės vietos pavadinimais [kilmės nuorodų ir registruotųjų kilmės vietos pavadinimų apsauga] ir nesąžiningos konkurencijos prevencija.

2. Vadovaudamosi 1 dalimi valstybės narės gali imtis priemonių, susijusių su privalomu maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymu tik tuo atveju, jei egzistuoja įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės. Pranešdamos apie tokias priemones Komisijai valstybės narės pateikia įrodymų, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi.“

Prancūzijos teisė

13 Ginčijamas dekretas įsigaliojo 2017 m. sausio 17 d. ir turėjo būti taikomas iki 2018 m. gruodžio 31 d.

14 Šio dekreto 1 straipsnio I dalyje numatyta:

„Fasuotų maisto produktų, kaip tai suprantama pagal [Reglamento (EB) Nr. 1169/2011] 2 straipsnį, ženklėjimas turi atitikti šio dekreto nuostatas, jeigu tokiuose maisto produktuose yra:

- 1) pieno;
- 2) pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių, nurodytų priede pateiktame sąraše, dalis;

<...>

Fasuotų maisto produktų etiketėse nurodoma 1–3 punktuose nurodytų sudedamųjų dalių kilmė. Tačiau, jeigu šių sudedamųjų dalių sudaroma procentinė dalis, išreikšta kaip fasuoto produkto sudedamųjų dalių bendroji masė, nesiekia tam tikros ribos, tokio maisto produkto ženklėjimui šio dekreto nuostatos netaikomos.“

15 Šio dekreto 3 straipsnyje numatyta:

„1 straipsnyje nurodyto pieno arba pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis, kilmės nuorodoje turi būti pateikti tokie duomenys:

- 1) „Surinkimo šalis: (šalies, kurioje pienas buvo surinktas, pavadinimas);

2) „Pakavimo arba perdirbimo šalis: (šalies, kurioje pienas buvo supakuotas arba perdirbtas, pavadinimas)“.

II. Nukrypstant nuo I dalies nuostatų nustatoma, kad, jeigu pienas arba pienas, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis, yra surinktas, supakuotas arba perdirbtas toje pat šalyje, gali būti pateikta tokia kilmės nuoroda: „Kilmė: (šalies pavadinimas)“.

III. Nukrypstant nuo I ir II dalių nuostatų, nustatoma, kad, jeigu pienas arba pienas, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis, yra surinktas, supakuotas arba perdirbtas vienoje arba daugiau Europos Sąjungos valstybių narių, gali būti pateikta tokia kilmės nuoroda: „Kilmė: ES“.

IV. Nukrypstant nuo I ir II dalių nuostatų, nustatoma, kad, jeigu pienas arba pienas, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis, yra surinktas, supakuotas arba perdirbtas vienoje arba daugiau ES nepriklausančių valstybių, gali būti pateikta tokia kilmės nuoroda: „Kilmė: ne ES“.

- 16 To paties dekreto 6 straipsnyje nustatyta, kad „Kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje teisėtai pagamintiems arba parduodamiems produktams šio dekreto nuostatos netaikomos.“
- 17 2018 m. gruodžio 24 d. Dekretu Nr. 2018-1239 dėl pieno ir pieno bei mėsos, kurie naudojami kaip sudedamoji dalis, kilmės nurodymo (JORF, 2018 m. gruodžio 2 d., tekstas Nr. 70) ginčijamo dekreto taikymas buvo pratęstas.

Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

- 18 *Lactalis* pateikė *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) ieškinį (gautas 2016 m. spalio 24 d.) su prašymu panaikinti ginčijamą dekretą. Grįsdama savo reikalavimus *Lactalis* nurodė visų pirma du pagrindus, susijusius su tuo, kad šiuo dekretu pažeidžiami Reglamento Nr. 1169/2011 26, 38 ir 39 straipsniai.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nagrinėjant šiuos du pagrindus kylantys klausimai yra lemiami jo nagrinėjamos bylos baigčiai ir kelia didelių aiškinimo sunkumų.
- 20 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* (Prancūzija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [Reglamento Nr. 1169/2011] 26 straipsnis, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl privalomos pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos, turi būti aiškinamas taip, kad jame konkrečiai suderintas šis klausimas, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 38 straipsnio 1 dalį, ir ar pagal jį valstybėms narėms draudžiama patvirtinti priemonės, reikalaujančias nurodyti papildomus privalomus duomenis pagal šio reglamento 39 straipsnį?
2. Jeigu nacionalinės priemonės grindžiamos vartotojų apsauga atsižvelgiant į [Reglamento Nr. 1169/2011] 39 straipsnio 1 dalį, ar šio straipsnio 2 dalyje nurodyti du kriterijai, t. y. pirma, įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės ir, antra, tai, jog įrodyta, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi, turi būti taikomi kartu ir, be kita ko, ar ryšio įrodymo vertinimas gali būti grindžiamas tik subjektyviais kriterijais, susijusiais su sąsajos, kurią dauguma vartotojų išvelgia tarp maisto produkto savybių ir jo kilmės, svarba?
3. Kadangi maisto produkto savybės gali apimti visus elementus, lemiančius maisto produkto kokybę, ar pagal [Reglamento Nr. 1169/2011] 39 straipsnio 2 dalį vertinant įrodyto ryšio tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės egzistavimą galima atsižvelgti į argumentus, susijusius su maisto produkto atsparumu vežimo poveikiui ir grėsmei, kad vežant jo savybės pasikeis?

4. Ar [Reglamento Nr. 1169/2011] 39 straipsnyje nustatytų sąlygų vertinimas suponuoją tai, kad maisto produkto savybės turi būti vertinamos kaip savitos dėl jo kilmės, ar tai, kad jos garantuojamos dėl šios kilmės, ir jeigu kaip garantuojamos, ar, nepaisant Europos Sąjungoje taikomų sveikatos ir aplinkos apsaugos standartų suderinimo, kilmės nuoroda gali būti tikslesnė nei nuorodos „ES“ arba „ne ES“?
- 21 2019 m. vasario 27 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas, kol bus priimtas sprendimas byloje C-363/18 dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo 2018 m. birželio 4 d. pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kuris taip pat susijęs su Reglamento Nr. 1169/2011 išaiškinimu. Paskelbus 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimą *Organisation juive européenne ir Vignoble Psagot* (C-363/18, EU:C:2019:954), 2019 m. lapkričio 13 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu šios bylos nagrinėjimas buvo atnaujintas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 22 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1169/2011 26 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, privaloma kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda turi būti laikoma šiuo reglamentu „konkrečiai suderintu klausimu“, kaip tai suprantama pagal jo 38 straipsnio 1 dalį, ir, jei taip, kad pagal jį draudžiama valstybėms narėms priimti priemonės, kuriomis reikalaujama nurodyti papildomus privalomus duomenis pagal šio reglamento 39 straipsnį.
- 23 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 38 straipsnyje „Nacionalinės priemonės“ aiškiai atskiriama šiuo reglamentu „konkrečiai suderintų klausimų“ kategorija nuo klausimų, kurie nėra tokie, kategorijos. Dėl pirmos kategorijos klausimų šio straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės negali priimti nacionalinių priemonių ar toliau jų taikyti, nebent tai būtų leidžiama pagal Sąjungos teisę. Tačiau antrosios kategorijos klausimų atveju minėto straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, nedarant poveikio 39 straipsniui, valstybės narės gali patvirtinti nacionalines priemones, jeigu jomis nedraudžiamas laisvas prekių judėjimas, jam nesudaroma kliūčių arba jis nėra ribojamas.
- 24 Be to, Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio „Nacionalinės priemonės dėl papildomų privalomų duomenų“ 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės gali priimti priemones, reikalaujančias nurodyti papildomus privalomus duomenis apie specifines maisto produktų rūšis ar kategorijas, pagrįsdamos šį reikalavimą bent viena iš šių priežasčių: visuomenės sveikatos apsauga, vartotojų apsauga, sukčiavimo prevencija, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsauga, kilmės nuorodų ar registruotųjų kilmės vietos pavadinimų apsauga ir nesąžiningos konkurencijos prevencija. Be to, šio straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad valstybės narės gali imtis priemonių, susijusių su privalomu maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymu tik tuo atveju, jei egzistuoja įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės, be to, priduriama, kad pranešdamos apie tokias priemones Komisijai valstybės narės pateikia įrodymų, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi.
- 25 Pirma, dėl klausimo, ar Reglamento Nr. 1169/2011 26 straipsnis „Kilmės šalis ar kilmės vieta“ turi būti laikomas, kiek pagal jį privaloma nurodyti pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, kilmės šalį ar kilmės vietą, vienu iš šiuo reglamentu „konkrečiai suderintų klausimų“, reikia konstatuoti, kad nė vienoje šio reglamento nuostatoje šie klausimai neišvardyti. Taigi, atsižvelgiant į tokią formuluotę, minėti klausimai turi būti nustatomi griežtai laikantis Reglamento Nr. 1169/2011 teksto.

- 26 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 1169/2011 9 straipsnyje, kaip matyti iš jo pavadinimo, pateikiamas sąrašas duomenų, kuriuos privaloma nurodyti apie maisto produktus. Pagal šio straipsnio 1 dalies i punktą maisto produkto kilmės šalį ar kilmės vietą privaloma nurodyti 26 straipsnyje numatytais atvejais.
- 27 Savo ruožtu šio 26 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nurodyta, kad kilmės šalį ar kilmės vietą nurodyti privaloma, pirma, tuo atveju, jei nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto produkto kilmės šalies ar kilmės vietos, ir, antra, mėsos, kurios Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodai išvardyti šio reglamento XI priede, atveju.
- 28 Iš šios nuostatos matyti, kad Reglamentu Nr. 1169/2011 konkrečiai suderintas, kaip tai suprantama pagal jo 38 straipsnio 1 dalį, privalomos maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos klausimas tais atvejais, kai, nepateikus šios nuorodos, vartotojai galėtų būti suklaidinti, tačiau, kiek tai susiję su kitomis prielaidomis ar situacijomis, nėra konkrečiau suderinimo.
- 29 Be to, iš Reglamento Nr. 1169/2011 26 straipsnio 2 dalies išplaukia, kad, išskyrus mėsą, kuriai suteikti tam tikri Kombinuotosios nomenklatūros kodai, šis konkretus suderinimas apima visus maisto produktus, įskaitant pieną ir pieną, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis.
- 30 Antra, dėl klausimo, ar dėl to konkrečiau suderinimo draudžiama, kad būtų priimtos papildomos nacionalinės priemonės, iš šio sprendimo 24 punkto matyti, kad valstybės narės gali priimti tokias priemones, jeigu laikosi Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnyje numatytų reikalavimų.
- 31 Šiuo klausimu iš Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 1 dalies matyti, pirma, kad duomenys, kurių gali reikalauti valstybės narės, turi būti „papildomi“, palyginti su pačiame Reglamente Nr. 1169/2011 numatytais duomenimis, tarp kurių, kaip nurodyta šio sprendimo 27 punkte, yra maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymas tais atvejais, kai, nepateikus šios nuorodos, vartotojai galėtų būti suklaidinti. Tuo remiantis darytina išvada, kad tokie duomenys turi būti ne tik suderinami su Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslu, kurio siekiama konkrečiai suderinant kilmės šalies ar kilmės vietos privalomos nuorodos klausimą, bet ir su šia nuoroda sudaryti darnią visumą.
- 32 Kita vertus, šie papildomi privalomi duomenys sietini tik su „specifinėmis maisto produktų rūšimis ar kategorijomis“, o ne su visais šiais maisto produktais. Todėl jie gali būti susiję, be kita ko, su specifinės maisto produktų, kaip antai pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, rūšies ar kategorijos kilmės šalimi arba kilmės vieta, jeigu jie apima kitas prielaidas ir situacijas nei atvejai, kai nenurodžius šios kilmės šalies ar kilmės vietos vartotojai galėtų būti suklaidinti.
- 33 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 26 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad privaloma pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda turi būti laikoma šiuo reglamentu „konkrečiai suderintu klausimu“, kaip tai suprantama pagal jo 38 straipsnio 1 dalį, tais atvejais, kai nepateikus šios nuorodos vartotojai galėtų būti suklaidinti, be to, pagal šį straipsnį nedraudžiama, kad vadovaudamosi šio reglamento 39 straipsniu valstybės narės patvirtintų priemones, kuriomis reikalautų pateikti papildomus privalomus duomenis, su sąlyga, kad jie yra suderinami su Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslu, siekiamu konkrečiai suderinant privalomos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos klausimą, ir su šia nuoroda sudaro darnią visumą.

Dėl antrojo klausimo

- 34 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad kai nacionalinės priemonės atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį yra pateisinamos vartotojų apsauga, du minėto straipsnio 2 dalyje numatyti reikalavimai, t. y. kad egzistuočių „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo

kilmės“ ir būtų pateikti „įrodymai, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi“, turi būti taikomi kartu, todėl šio įrodyto ryšio buvimas gali būti vertinamas remiantis vien subjektyviais kriterijais, susijusiais su sąsajos, kurią dauguma vartotojų išvelgia tarp atitinkamo maisto produkto tam tikrų savybių ir jo kilmės šalies ar kilmės vietos, svarba.

- 35 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalies struktūra ir formuluotė yra tikslios. Iš tiesų šios dalies pirmame sakinyje nurodyta, kad valstybės narės gali imtis priemonių, susijusių su privalomu maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymu tik tuo atveju, jei egzistuoja įrodytas ryšys tarp tam tikrų šių maisto produktų savybių ir jų kilmės, o antrame sakinyje priduriama, kad pranešdamos apie tokias priemones Komisijai valstybės narės pateikia įrodymų, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi.
- 36 Iš to matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė aiškiai atskirti du reikalavimus, jo taikomus priimanč papildomas nacionalines priemones, ir kiekvienam iš jų nustatė skirtingą tikslą ir skirtingą vaidmenį įgyvendinant Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalį.
- 37 Iš tiesų reikalavimu, kad būtų „įrodytas ryšys“ tarp tam tikrų nagrinėjamų maisto produktų savybių ir jų kilmės šalies ar kilmės vietos, siekiama iš anksto nustatyti, ar toks ryšys egzistuoja kiekvienu konkrečiu atveju.
- 38 Savo ruožtu dėl reikalavimo, susijusio su bendru daugumos vartotojų suvokimu, atitinkama valstybė narė įpareigojama pateikti įrodymų, jog, šios daugumos požiūriu, tokia informacija yra labai svarbi. Taigi šis antrasis reikalavimas yra vėlesnis ir papildomas, palyginti su pirmuoju.
- 39 Todėl šiuos du reikalavimus reikia nagrinėti paeiliui, pirmiausia bet kuriuo atveju patikrinant, ar konkrečiu atveju egzistuoja įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės, o paskui – tik tuo atveju, jei būtų nustatytas tokio ryšio buvimas, – ar įrodyta, jog daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi.
- 40 Tokį aiškinimą patvirtina tiek Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalies kontekstas, tiek šiuo reglamentu siekiami tikslai.
- 41 Kiek tai susiję su šios nuostatos kontekstu, iš Reglamento Nr. 1169/2011 7 straipsnio 1 dalies matyti, kad informacija apie maistą neturi klaidinti darant užuominą apie ypatingas maisto produkto savybes, nors jos iš tikrųjų yra būdingos kitiems panašiams maisto produktams.
- 42 Nacionalinė priemonė, pagal kurią maisto produkto kilmės šalį ar kilmės vietą būtų reikalaujama nurodyti remiantis tik subjektyvia sąsaja, kurią dauguma vartotojų išvelgia tarp atitinkamo maisto produkto tam tikrų savybių ir jo kilmės šalies ar kilmės vietos, galėtų leisti manyti, kad maisto produktas turi ypatingų savybių dėl jo kilmės šalies ar kilmės vietos, nors objektyviai nenustatyta, kad egzistuoja įrodytas šių savybių ir kilmės šalies ar kilmės vietos tarpusavio ryšys.
- 43 Kalbant apie Reglamento Nr. 1169/2011 tikslus, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies, siejamų su šio reglamento 1, 3 ir 4 konstatuojamosiomis dalimis, vienas iš jų yra užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, susijusią su informacija apie maistą, atsižvelgiant į skirtingą vartotojų suvokimą (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Organisation juive européenne ir Vignoble Psagot*, C-363/18, EU:C:2019:954, 52 ir 53 punktus).
- 44 Toks tikslas reiškia, kaip jau nurodė Teisingumo Teismas, kad informacija apie maisto produktus turi būti teisinga, neutrali ir objektyvi (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Breitsamer und Ulrich*, C-113/15, EU:C:2016:718, 69 punktą).

- 45 Šis reikalavimas nebūtų įvykdomas, jei privalomos maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos būtų galima reikalauti remiantis tik subjektyvia sąsaja, kurią dauguma vartotojų išvelgia tarp atitinkamo maisto produkto tam tikrų savybių ir jo kilmės šalies ar kilmės vietos, nors objektyviai nenustatyta, kad egzistuoja įrodytas šių savybių ir kilmės šalies ar kilmės vietos tarpusavio ryšys.
- 46 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad, kai nacionalinės priemonės atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį yra pateisinamos vartotojų apsauga, abu minėto straipsnio 2 dalyje numatyti reikalavimai, t. y. kad egzistuotų „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės“ ir būtų pateikti „įrodymai, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi“, neturi būti taikomi kartu, todėl šio įrodyto ryšio buvimas negali būti vertinamas remiantis vien subjektyviais kriterijais, susijusiais su sąsajos, kurią dauguma vartotojų išvelgia tarp atitinkamo maisto produkto tam tikrų savybių ir jo kilmės šalies ar kilmės vietos, svarba.

Dėl trečiojo ir ketvirtąjo klausimų

- 47 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „maisto produkto savybės“ apima maisto produkto atsparumą vežimo poveikiui ir grėsmei, kad vežant jo savybės pasikeis, todėl šis atsparumas gali būti vertinamas nustatant, ar egzistuoja šioje nuostatoje nurodytas „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės“.
- 48 Šiuo klausimu iš pačios Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalies formuluotės matyti, kad sąvoka „savybės“, prieš kurią vartojamas įvardis „tam tikros“, apima ne visas maisto produktų savybes, nurodytas šio reglamento 7 straipsnio 1 dalies a–c punktuose.
- 49 Iš tiesų, priešingai nei šios savybės, kurios atspindi įvairias maisto produktų ypatybes, įskaitant atsirandančias juos gaminant ar apdorojant, Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos „savybės“ yra tik tos, kurios turi „įrodytą ryšį“ su maisto produktų kilme.
- 50 Iš to matyti, kad sąvoka „savybės“, į kurią daroma nuoroda šioje nuostatoje, reiškia tik savybes, skiriančias maisto produktus nuo panašių maisto produktų, kurie dėl to, kad jų kilmės šalis ar kilmės vieta kita, jų neturi.
- 51 Tačiau maisto produkto, kaip antai pieno ar pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, atsparumas vežimo poveikiui ir pakitimo grėsmei vežant negali būti laikomi „savybe“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalį, nes toks atsparumas iš tikrųjų nėra įrodytai susijęs su konkrečia kilme, juo gali pasižymėti panašūs kitos kilmės maisto produktai, todėl jis gali būti užtikrinamas nepaisant šios kilmės.
- 52 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „maisto produkto savybės“ neapima maisto produkto atsparumo vežimo poveikiui ir grėsmei, kad vežant jo savybės pasikeis, todėl šis atsparumas negali būti vertinamas siekiant nustatyti, ar egzistuoja šioje nuostatoje nurodytas „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės“.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004, 26 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad privaloma pieno ir pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda turi būti laikoma šiuo reglamentu „konkrečiai suderintu klausimu“, kaip tai suprantama pagal jo 38 straipsnio 1 dalį, tais atvejais, kai nepateikus šios nuorodos vartotojai galėtų būti suklaidinti, be to, pagal šį straipsnį nedraudžiama, kad vadovaudamosi šio reglamento 39 straipsniu valstybės narės patvirtintų priemones, kuriomis reikalautų pateikti papildomus privalomus duomenis, su sąlyga, kad jie yra suderinami su Sąjungos teisės aktų leidėjo tikslu, siekiamu konkrečiai suderinant privalomos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos klausimą, ir su šia nuoroda sudaro darnią visumą.
2. Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad, kai nacionalinės priemonės atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį yra pateisinamos vartotojų apsauga, abu minėto straipsnio 2 dalyje numatyti reikalavimai, t. y. kad egzistuotų „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės“ ir būtų pateikti „įrodymai, kad daugumai vartotojų ta informacija yra labai svarbi“, neturi būti taikomi kartu, todėl šio įrodyto ryšio buvimas negali būti vertinamas remiantis vien subjektyviais kriterijais, susijusiais su sąsajos, kurią dauguma vartotojų įžvelgia tarp atitinkamo maisto produkto tam tikrų savybių ir jo kilmės šalies ar kilmės vietos, svarba.
3. Reglamento Nr. 1169/2011 39 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „maisto produkto savybės“ neapima maisto produkto atsparumo vežimo poveikiui ir grėsmei, kad vežant jo savybės pasikeis, todėl šis atsparumas negali būti vertinamas siekiant nustatyti, ar egzistuoja šioje nuostatoje nurodytas „įrodytas ryšys tarp tam tikrų maisto produkto savybių ir jo kilmės“.

Parašai.